

عنوان مقاله:

تصاویر سپاهی گری در عاشقانه های عنتره بن شداد

محل انتشار:

مجله لسان مبین، دوره 4، شماره 11 (سال: 1392)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسنده:

حسین ایمانیان

خلاصه مقاله:

آن بخش از شعر جاهلی که از شائبه ساختگی بودن به دور باشد، آینه‌ای شفاف و روشن از جامعه زنگارگرفته دوران پیش از اسلام و رفتار، اندیشه و آرمانهای نابخردانه مردمانش است. تصویر راستین این جامعه را تنها بایست در سروده‌های گروه‌های معترض و رانده‌شده آن زمان مانند شاعران سپاه، موالی، بردگان و صعالبیک و البته در میان آیات قرآن جستجو کرد. سروده‌های عنتره بن شداد، شاعر سیه-چرده و حبشی‌الاصل جاهلی دو ویژگی مهم دارد: یکی اینکه از تعصب نژادی و اهمیت ریشه عربی یا قبیله‌ای آن دوره پرده برمی‌دارد و دیگر اینکه غزل او با حماسه آمیخته است؛ وی به هنگام غزل‌سرایی و بیان زیبایی معشوق خود «عبله» و دوری او، به یاد میدان نبرد و دلاوریهای خود در رویارویی با دشمنان می‌افتد و تعبیر، تصاویر و ابزار جنگی را وارد غزل می‌کند و بدین‌گونه نوعی (=ژانر) تازه را به نام «غزل حماسی» در ادب عرب ابداع می‌کند؛ البته حماسی نامیدن این سروده‌ها که درواقع خودستایی‌های شخصی بیش نیست، تنها به سبب داشتن برخی نشانه‌های ژانر حماسی است. نگارنده در جستار پیش رو، پس از بررسی انگیزه‌های عنتره از عاشقانه‌سرایی در کنار حماسه‌سرایی، به بیان مهمترین ویژگیهای این سروده‌ها می‌پردازد. به باور برخی از سخن‌سنان، تصاویر تغزلی آمیخته با عناصر سپاهیگری، از شعر فارسی و از حوزه غزل مذكر، وارد ادبیات عرب شده است. نوشته پیش رو نشان می‌دهد، آمیزش تصاویر سپاهی و عاشقانه در شعر عربی و در غزل مونت، بسیار پیشتر از شعر فارسی وجود داشته است، اگرچه عامل و بستر به وجودآورنده آن، در دو ادبیات متفاوت است.

کلمات کلیدی:

عنتره بن شداد، جامعه جاهلی، تغزل، حماسه، فخر، سپاهیگری

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1305918>

